

SDR 111/2014

24 Gorffennaf 2014

Canlyniadau'r cyfrifiad ysgolion, 2014

Mae'r Datganiad Cyntaf Ystadegol hwn wedi ei seilio ar wybodaeth a gasglwyd gan Gyfrifiad Ysgolion Ionawr 2014. Mae'n cyflwyno canlyniadau am y nifer o ddisgyblion yn ôl oedran, rhyw, cymwys i brydau ysgol am ddim, ethnigrwydd ac anghenion addysgol arbennig (AAA), ynghyd â gwybodaeth am y nifer o ysgolion, athrawon a staff cymorth.

Mae'r tablau yn dangos data ar lefel Cymru ar gyfer pob categori a restrwyd, ynghyd â dadansoddiad yn ôl awdurdod lleol (ALL) ar gyfer ysgolion, disgyblion, athrawon a staff cymorth.

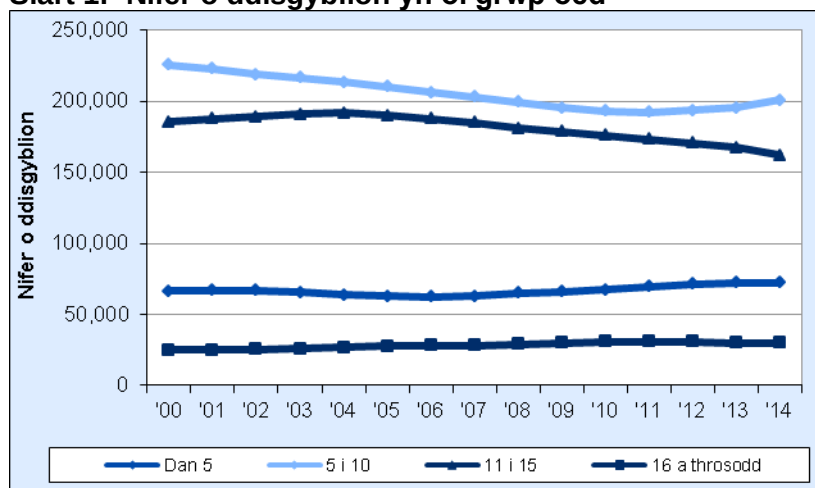
Yn ogystal, mae gwybodaeth ar absenoldeb athrawon oherwydd salwch wedi cael ei gynnwys yn y datganiad hwn am y tro cyntaf. Nid yw'r ffigurau hyn yn cael eu casglu yn y Cyfrifiad Ysgolion; maent yn cael eu casglu yn uniongyrchol o awdurdodau lleol. Cawsant eu cyhoeddi yn flaenorol fel rhan o'r datganiad 'Athrawon mewn gwasanaeth, swyddi gwag ac absenoldeb oherwydd salwch', sydd wedi dod i ben. Caiff y canlyniadau eu cyhoeddi yma yn nhabl 19.

Canlyniadau allweddol o gyfrifiad ysgolion Ionawr 2014

Ysgolion a disgyblion (Tablau 1-6)

- Ym mis Ionawr 2014 roedd 17 ysgol feithrin, 1,357 ysgol gynradd, 4 ysgol ganol, 213 ysgol uwchradd a 42 ysgol arbennig. O'r rhain, roedd 444 ysgol gynradd, 2 ysgol ganol a 52 ysgol uwchradd yn ystyried eu hunain yn ysgolion cyfrwng Cymraeg. Roedd 70 ysgol annibynnol, 2 yn fwy nag Ionawr 2013. Ar y cyfan, roedd 23 yn llai o ysgolion a gynhelir gan ALLau nag ym mis Ionawr 2013.
- Roedd 465,081 o ddisgyblion (nifer) mewn ysgolion meithrin, cynradd, canol, uwchradd ac arbennig a gynhelir gan ALLau, 213 yn fwy nag Ionawr 2013.

Siart 1: Nifer o ddisgyblion yn ôl grŵp oed

- Cynyddodd y nifer o ddisgyblion 11 i 15 oed o 2000 i 2004, ond meint wedi gostwng pob blwyddyn ers hynny.
- Cynyddodd y nifer o ddisgyblion 5 i 10 oed i 200,580 yn 2014 o'i gymharu â 195,604 yn 2013. Cyn 2011, roedd y nifer wedi gostwng pob blwyddyn ers 2000.
- Mae'r nifer o ddisgyblion o dan 5 oed wedi cynyddu ers 2006.

Ystadegydd: Stephen Hughes

Ffôn: 029 2082 5060

Ebost: ystadegau.ysgolion@cymru.gsi.gov.uk

Diweddariad nesaf: Gorffennaf 2015 (dros dro) **Twitter:** www.twitter.com/statisticswales | www.twitter.com/ystadegaucymru

Cyhoeddwyd gan Y Gwasanaethau Gwybodaeth a Dadansoddi
Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ

Ffôn – Swyddfa'r Wasg **029 2089 8099**, Ymholiadau Cyhoeddus **029 2082 3332**

www.cymru.gov.uk/ystadegau

Issued by Knowledge and Analytical Services

Welsh Government, Cathays Park, Cardiff, CF10 3NQ

Telephone – Press Office **029 2089 8099**, Public Enquiries **029 2082 5050**

www.wales.gov.uk/statistics

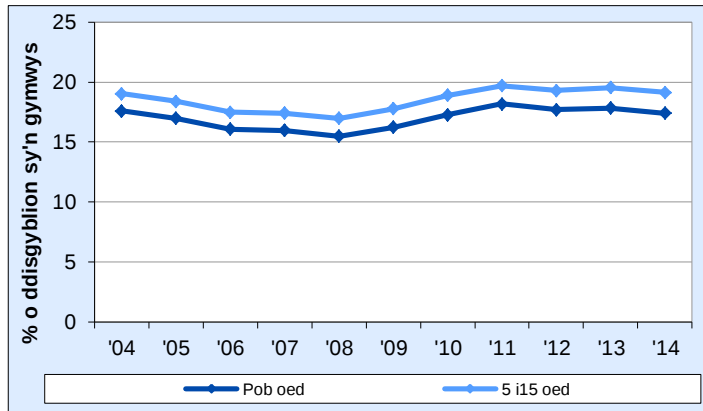
Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Athrawon a staff cymorth (Tablau 7-10)

- Roedd 24,822.5 o athrawon cymwysedig cyfwerth ag amser llawn (FTE) mewn ysgolion a gynhelir gan ALLau, cwmp o 51.9 dros y flwyddyn.
- Roedd y gymhareb disgybl athro ar gyfer holl ysgolion a gynhelir gan ALLau yn 18.2, dim newid o 2013.
- Roedd 24,354.5 o staff cymorth cyfwerth ag amser llawn (FTE) mewn ysgolion a gynhelir gan ALLau, cynnydd o 807.7 o staff yn y flwyddyn ddiwethaf, sy'n gyson â thuedd blyneddoddi diweddar. Cychwyn y Cyfnod Sylfaen a'r Cytundeb ar Lwyth Gwaith Athrawon yw'r ddau brif reswm dros y cynnydd mewn staff cymorth.

Prydau ysgol am ddim (FSM) (Tabl 11)

Siart 2: Canran disgyblion sy'n gymwys i brydau am ddim

- Mae'r canran o ddisgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim mewn ysgolion cynradd, canol, uwchradd ac arbennig wedi amrywio dros y degawd diwethaf, yn gyffredinol yn gostwng o 2004 i 2008 ac yna yn cynyddu flwyddyn ar ôl flwyddyn hyd at 2011. Roedd gostyngiad bychan rhwng 2013 a 2014.

- Mae 19.1 y cant o ddisgyblion o oedran ysgol statudol mewn ysgolion a gynhelir gan ALLau yn gymwys am brydau ysgol am ddim yn 2014 - i lawr o 19.5 y cant yn 2013.

Ethnigrwydd (Tabl 12)

- Mewn ysgolion a gynhelir gan ALLau roedd 90.5 y cant o ddisgyblion (5 oed a throsodd) o gefndir ethnig Gwyn Prydeinig, 8.9 y cant o gefndiroedd lleiafrif ethnig ac 0.6 y cant ddim yn gwybod neu heb ddweud.

Disgyblion ag Anghenion Addysgol Arbennig (AAA) (Tablau 13-16)

- Ym mis Ionawr 2014, roedd 12,530 o ddisgyblion mewn ysgolion cynradd, canol, uwchradd ac arbennig â datganiad AAA, 208 disgybl yn fwy nag ym mis Ionawr 2013.
- Mewn ysgolion cynradd, canol, uwchradd ac arbennig roedd gan 2.7 y cant o ddisgyblion ddatganiad AAA, a 19.9 y cant pellach ag AAA ond heb ddatganiad.
- Yn y sector **Annibynnol** roedd gan 4.5 y cant o ddisgyblion ddatganiad AAA, ac 12.7 y cant pellach ag AAA ond heb ddatganiad.

Maint Dosbarthiadau (Tablau 17 & 18)

- Roedd 6.9 y cant o ddisgyblion (7,301) mewn dosbarthiadau babanod o fwy na 30 disgybl, i fyny o 6.6 y cant ym mis Ionawr 2013.

Absenoldeb Drwy Salwch Athrawon (Tabl 19)

- 60 y cant o athrawon yn cymryd absenoldeb oherwydd salwch yn ystod 2013 o'i gymharu â 62 y cant yn ystod 2012.

	Tudalen
<u>Ysgolion a Disgyblion</u>	
<u>Tabl 1</u>	Nifer yr ysgolion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 4
<u>Tabl 2</u>	Ysgolion cyfrwng Cymraeg a'u disgyblion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 5
<u>Tabl 3</u>	Nifer y disgyblion, yn ôl grŵp oedran, mewn ysgolion a gynhelir 5
<u>Tabl 4</u>	Nifer y disgyblion, llawn-amser a rhan-amser, yn ôl oedran a rhyw, mewn ysgolion a gynhelir, Ionawr 2014 6
<u>Tabl 5</u>	Nifer y disgyblion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 7
<u>Tabl 6</u>	Disgyblion cyfwerth ag amser llawn, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 7
<u>Ysgolion ac Athrawon</u>	
<u>Tabl 7</u>	Nifer yr athrawon cymwysedig, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 8
<u>Tabl 8</u>	Athrawon cymwysedig cyfwerth ag amser llawn, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 9
<u>Tabl 9</u>	Cymarebau disgybl athro mewn ysgolion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 10
<u>Tabl 10</u>	Staff cymorth cyfwerth ag amser llawn, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014 10
<u>Prydau Ysgol am ddim</u>	
<u>Tabl 11</u>	Disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim mewn ysgolion a gynhelir 11
<u>Ethnigrwydd</u>	
<u>Tabl 12</u>	Nifer y disgyblion 5 oed a throsodd yn ôl cefndir ethnig, Ionawr 2014 12
<u>Disgyblion gydag anghenion addysgol arbennig (AAA)</u>	
<u>Tabl 13</u>	Disgyblion gydag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion annibynnol, yn ôl prif angen, Ionawr 2014 13
<u>Tabl 14</u>	Disgyblion sydd â datganiad o anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion a gynhelir, yn ôl math o ysgol a phrif angen, Ionawr 2010-2014 14
<u>Tabl 15</u>	Disgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig ond heb ddatganiad mewn ysgolion a gynhelir, yn ôl math o ysgol a phrif angen, Ionawr 2010-2014 15
<u>Tabl 16</u>	Disgyblion gydag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion a gynhelir, yn ôl math o ysgol a phrif angen, Ionawr 2010-2014 16
<u>Maint Dosbarthiadau</u>	
<u>Tabl 17</u>	Maint dosbarthiadau babanod mewn ysgolion cynradd a chanol 18
<u>Tabl 18</u>	Maint dosbarthiadau iau mewn ysgolion cynradd a chanol 19
<u>Absenoldeb Drwy Salwch Athrawon</u>	
<u>Tabl 19</u>	Absenoldeb drwy salwch athrawon mewn ysgolion a gynhelir, Ionawr 1 – Rhagfyr 31 20
<u>Prif Bwyntiau Ynglŷn â'r Ansawdd</u>	21

Ysgolion a Disgyblion

- Yr awdurdod lleol â'r nifer fwyaf o **ysgolion** oedd Caerdydd gyda 136 ysgol, a'r awdurdod lleol â'r nifer leiaf oedd Blaenau Gwent a Merthyr Tudful gyda 29. ([Tabl 1](#))
- Gan Wynedd oedd y nifer fwyaf o **ysgolion cynradd cyfrwng Gymraeg** gyda 96, a'r awdurdod lleol â'r nifer leiaf oedd Blaenau Gwent gydag 1. Gan Wynedd oedd y nifer fwyaf o ysgolion uwchradd cyfrwng Gymraeg gydag 13, ac roedd 4 awdurdod lleol heb yr un: Merthyr Tudful, Blaenau Gwent, Sir Fynwy a Chasnewydd. ([Tabl 2](#))
- O'r disgyblion hynny **dan 5 oed** mewn ysgolion a gynhelir yng Nghymru, roedd y mwyafrif yn mynychu'r ysgol ar sail lawn-amser. ([Tabl 4](#))
- Yn ystod y deng mlynedd hyd at 2010, mae cyfanswm nifer y disgyblion mewn ysgolion cynradd yng Nghymru wedi gostwng o flwyddyn i flwyddyn, ond mae wedi bod yn cynyddu bob blwyddyn o fis Ionawr 2011, yn cynrychioli'r cynnydd cyntaf yn y sector ers 1998. ([Tabl 3](#))
- Mae'r **nifer o ddisgyblion** ym mhob awdurdod lleol yn amrywio rhwng 8,850 ym Merthyr Tudful i 54,701 yng Nghaerdydd. ([Tabl 5](#))
- Roedd y **nifer o ddisgyblion cyfwerth ag amser llawn** ar ei uchaf yng Nghaerdydd (52,417.5), ac ar ei isaf ym Merthyr Tudful (8,761.0). ([Tabl 6](#))
- Mae nifer y disgyblion 5 oed neu lai wedi bod yn cynyddu ers 2006 tra bod y rhai o ddisgyblion rhwng 5-10 wedi bod yn cynyddu ers 2011. Mae'r cynnydd yn nifer y disgyblion o'r ddau grŵp oedran yn awgrymu y bydd y niferoedd disgyblion yn gyffredinol yng Nghymru yn dechrau cynyddu yn y dyfodol agos a thrwy hynny newid y duedd tymor hir i lawr.

Tabl 1: Nifer yr ysgolion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	Ysgolion a gynhelir						Annibynnol	Yr holl ysgolion
	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm		
Ynys Môn	0	48	0	5	1	54	2	56
Gwynedd	0	97	0	14	2	113	3	116
Conwy	0	59	0	7	1	67	2	69
Sir Ddinbych	0	47	1	7	2	57	3	60
Sir y Fflint	1	68	0	12	2	83	3	86
Wrecsam	1	60	0	9	1	71	3	74
Powys	0	86	0	13	3	102	7	109
Ceredigion	0	51	1	6	0	58	1	59
Sir Benfro	0	61	0	8	1	70	5	75
Sir Gaerfyrddin	1	103	0	12	2	118	8	126
Abertawe	0	80	0	14	2	96	5	101
Castell-nedd Port Talbot	0	66	0	11	3	80	0	80
Pen-y-bont ar Ogwr	1	49	0	9	2	61	4	65
Bro Morgannwg	3	48	0	8	3	62	3	65
Rhondda Cynon Taf	1	110	1	18	4	134	1	135
Merthyr Tudful	1	23	0	4	1	29	0	29
Caerffili	0	75	0	14	1	90	1	91
Blaenau Gwent	0	24	1	3	1	29	0	29
Torfaen	2	29	0	7	1	39	0	39
Sir Fynwy	0	31	0	4	1	36	6	42
Casnewydd	3	47	0	8	1	59	2	61
Caerdydd	3	95	0	20	7	125	11	136
Cymru	17	1,357	4	213	42	1,633	70	1,703
Cymru – Ionawr 2013	20	1,374	4	216	42	1,656	68	1,724
Cymru – Ionawr 2012	22	1,412	.	221	43	1,698	66	1,764
Cymru – Ionawr 2011	23	1,435	.	222	43	1,723	66	1,789
Cymru – Ionawr 2010	25	1,462	.	223	43	1,753	64	1,817

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Tabl 2: Ysgolion cyfrwng Cymraeg a'u disgyblion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	Cynradd (a)		Canol (b)		Uwchradd (b)	
	Ysgolion	Disgyblion	Ysgolion	Disgyblion	Ysgolion	Disgyblion
Ynys Môn	47	5,363	0	0	4	3,107
Gwynedd	96	9,719	0	0	13	5,812
Conwy	25	2,305	0	0	2	1,381
Sir Ddinbych	18	2,270	0	0	3	3,035
Sir y Fflint	5	872	0	0	1	489
Wrecsam	8	1,534	0	0	1	757
Powys	21	2,770	0	0	4	2,286
Ceredigion	45	3,652	1	1,086	5	2,477
Sir Benfro	19	2,919	0	0	1	1,018
Sir Gaerfyrddin	73	9,530	0	0	5	5,699
Abertawe	11	3,033	0	0	2	1,490
Castell-nedd Port Talbot	11	2,175	0	0	1	1,026
Pen-y-bont ar Ogwr	4	1,133	0	0	1	556
Bro Morgannwg	7	1,720	0	0	1	806
Rhondda Cynon Taf	16	4,830	1	491	3	2,577
Merthyr Tudful	2	620	0	0	0	0
Caerffili	11	2,817	0	0	1	1,439
Blaenau Gwent	1	296	0	0	0	0
Torfaen	3	831	0	0	1	989
Sir Fynwy	2	342	0	0	0	0
Casnewydd	3	624	0	0	0	0
Caerdydd	16	5,011	0	0	3	2,456
Cymru	444	64,366	2	1,577	52	37,400
Cymru – Ionawr 2013	452	63,192	2	1,634	53	37,692
Cymru – Ionawr 2012	461	62,446	.	.	56	41,262
Cymru – Ionawr 2011	467	61,073	.	.	56	41,764
Cymru – Ionawr 2010	476	60,318	.	.	58	43,432

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Mae ysgolion cynradd yn cynnwys ysgolion Cyfrwng Cymraeg, ysgolion Dwy Ffrwd ac ysgolion Trawsnewidiol.

(b) Yn cynnwys ysgolion cyfrwng Cymraeg ac ysgolion dwyieithog.

Tabl 3: Nifer y disgyblion, yn ôl grŵp oedran, mewn ysgolion a gynhelir (a)

		2010	2011	2012	2013	2014
Meithrin	Dan 5 oed	1,672	1,572	1,530	1,434	1,353
	5 a throsodd	0	0	0	0	0
	Pob oedran	1,672	1,572	1,530	1,434	1,353
Cynradd	Dan 5 oed	65,421	67,721	69,766	70,262	70,655
	5 i 10	191,907	191,359	192,293	193,878	198,726
	11 i 15	107	101	76	44	39
	16 a throsodd	10	8	9	2	1
	Pob oedran	257,445	259,189	262,144	264,186	269,421
Canol	Dan 5 oed	.	.	.	238	268
	5 i 10	.	.	.	621	660
	11 i 15	.	.	.	2,343	2,278
	16 a throsodd	.	.	.	446	336
	Pob oedran	.	.	.	3,648	3,542
Uwchradd	5 i 10	6	5	19	2	9
	11 i 15	173,914	171,142	168,204	162,843	157,831
	16 a throsodd	29,987	30,083	29,792	28,434	28,587
	Pob oedran	203,907	201,230	198,015	191,279	186,427
Arbennig	Dan 5 oed	198	217	213	224	238
	5 i 10	1,032	1,008	1,062	1,103	1,185
	11 i 15	2,116	2,117	2,111	2,070	1,933
	16 a throsodd	771	839	868	924	982
	Pob oedran	4,117	4,181	4,254	4,321	4,338
Cyfanswm	Dan 5 oed	67,291	69,510	71,509	72,158	72,514
	5 i 10	192,945	192,372	193,374	195,604	200,580
	11 i 15	176,137	173,360	170,391	167,300	162,081
	16 a throsodd	30,768	30,930	30,669	29,806	29,906
	Pob oedran	467,141	466,172	465,943	464,868	465,081

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Yn Ionawr bob blwyddyn. Oedran ar 31 Awst yn y flwyddyn flaenorol.

Tabl 4: Nifer y disgyblion, llawn-amser a rhan-amser, yn ôl oedran a rhyw, mewn ysgolion a gynhelir, Ionawr 2014

		2 oed a llai	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19+	Pob oedran
Meithrin:																				
Amser-	Bechgyn	18	92	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	113
llawn	Merched	20	82	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	104
Rhan-	Bechgyn	145	456	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	601
amser	Merched	135	399	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	535
	Cyfanswm	318	1,029	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,353
Cynradd:																				
Amser-	Bechgyn	430	4,087	17,575	18,077	17,339	16,948	16,797	16,420	16,074	17	0	0	0	1	0	0	0	0	123,765
llawn	Merched	436	3,956	16,713	17,341	16,597	16,217	16,039	15,482	15,394	21	0	0	0	0	0	1	0	0	118,197
Rhan-	Bechgyn	2,586	11,521	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14,138
amser	Merched	2,425	10,874	21	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13,321
	Cyfanswm	5,877	30,438	34,340	35,419	33,936	33,165	32,836	31,902	31,468	38	0	0	0	1	0	1	0	0	269,421
Canol:																				
Amser-	Bechgyn	2	12	67	56	44	49	63	48	67	213	219	230	198	209	52	57	6		1,592
llawn	Merched	4	26	66	52	55	62	40	79	45	222	228	242	253	264	101	115	4	1	1,859
Rhan-	Bechgyn	17	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48
amser	Merched	10	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43
	Cyfanswm	33	102	133	108	99	111	103	127	112	435	447	472	451	473	153	172	10	1	3,542
Uwchradd:																				
Amser-	Bechgyn	0	0	0	0	0	0	0	0	1	15,406	15,866	16,044	16,577	16,856	7,247	5,442	683	29	94,151
llawn	Merched	0	0	0	0	0	0	0	0	8	14,580	15,111	15,360	15,849	16,181	8,156	6,338	582	110	92,275
Rhan-	Bechgyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
amser	Merched	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Cyfanswm	0	0	0	0	0	0	0	0	9	29,986	30,977	31,404	32,426	33,038	15,403	11,780	1,265	139	186,427
Arbennig:																				
Amser-	Bechgyn	3	29	107	122	112	138	133	172	154	238	246	299	299	322	276	222	162	0	3,034
llawn	Merched	2	9	36	53	39	58	56	68	80	105	94	99	123	108	119	116	86	0	1,251
Rhan-	Bechgyn	12	24	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38
amser	Merched	4	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	15
	Cyfanswm	21	71	146	175	151	196	189	240	234	343	340	398	422	430	395	339	248	0	4,338
Cyfanswm		6,249	31,640	34,625	35,702	34,186	33,472	33,128	32,269	31,823	30,802	31,764	32,274	33,299	33,942	15,951	12,292	1,523	140	465,081

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion
(a) Oedrannau ar 31 Awst 2013

Tabl 5: Nifer y disgyblion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm	Annibynnol	Yr holl ysgolion
Ynys Môn	0	5,550	0	3,963	75	9,588	121	9,709
Gwynedd	0	9,833	0	7,066	135	17,034	348	17,382
Conwy	0	8,810	0	6,956	184	15,950	605	16,555
Sir Ddinbych	0	8,315	477	6,639	249	15,680	368	16,048
Sir y Fflint	58	13,661	0	9,786	226	23,731	29	23,760
Wrecsam	47	12,618	0	6,395	284	19,344	28	19,372
Powys	0	10,362	0	7,992	293	18,647	451	19,098
Ceredigion	0	4,782	1086	3,756	0	9,624	0	9,624
Sir Benfro	0	10,569	0	7,504	135	18,208	227	18,435
Sir Gaerfyrddin	72	15,333	0	11,482	106	26,993	768	27,761
Abertawe	0	21,505	0	13,639	167	35,311	409	35,720
Castell-nedd Port Talbot	0	12,450	0	7,928	205	20,583	0	20,583
Pen-y-bont ar Ogwr	30	12,675	0	9,612	347	22,664	391	23,055
Bro Morgannwg	268	12,272	0	9,117	250	21,907	221	22,128
Rhondda Cynon Taf	33	22,161	491	15,789	483	38,957	0	38,957
Merthyr Tudful	93	5,454	0	3,151	152	8,850	0	8,850
Caerffili	0	17,064	0	11,515	131	28,710	128	28,838
Blaenau Gwent	0	5,863	1488	2,107	101	9,559	0	9,559
Torfaen	132	8,203	0	6,884	95	15,314	0	15,314
Sir Fynwy	0	6,670	0	4,831	43	11,544	1,457	13,001
Casnewydd	280	13,811	0	10,379	143	24,613	621	25,234
Caerdydd	340	31,460	0	19,936	534	52,270	2,431	54,701
Cymru	1,353	269,421	3,542	186,427	4,338	465,081	8,603	473,684
Cymru – Ionawr 2013	1,434	264,186	3,648	191,279	4,321	464,868	8,862	473,730
Cymru – Ionawr 2012	1,530	262,144	.	198,015	4,254	465,943	8,929	474,872
Cymru – Ionawr 2011	1,572	259,189	.	201,230	4,181	466,172	9,088	475,260
Cymru – Ionawr 2010	1,672	257,445	.	203,907	4,117	467,141	9,222	476,363

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Tabl 6: Disgyblion cyfwerth ag amser llawn, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm	Annibynnol	Yr holl ysgolion
Ynys Môn	0.0	5,240.5	0.0	3,963.0	74.5	9,278.0	121.0	9,399.0
Gwynedd	0.0	9,224.5	0.0	7,066.0	134.5	16,425.0	348.0	16,773.0
Conwy	0.0	8,237.5	0.0	6,956.0	183.5	15,377.0	605.0	15,982.0
Sir Ddinbych	0.0	7,771.0	473.0	6,639.0	247.0	15,130.0	368.0	15,498.0
Sir y Fflint	29.0	12,812.5	0.0	9,786.0	220.5	22,848.0	29.0	22,877.0
Wrecsam	23.5	11,781.0	0.0	6,395.0	284.0	18,483.5	28.0	18,511.5
Powys	0.0	10,141.5	0.0	7,992.0	291.5	18,425.0	451.0	18,876.0
Ceredigion	0.0	4,633.0	1,067.0	3,756.0		9,456.0	0.0	9,456.0
Sir Benfro	0.0	10,042.5	0.0	7,504.0	135.0	17,681.5	227.0	17,908.5
Sir Gaerfyrddin	72.0	15,110.5	0.0	11,482.0	106.0	26,770.5	768.0	27,538.5
Abertawe	0.0	19,756.5	0.0	13,639.0	163.0	33,558.5	379.5	33,938.0
Castell-nedd Port Talbot	0.0	11,431.0	0.0	7,928.0	205.0	19,564.0	0.0	19,564.0
Pen-y-bont ar Ogwr	25.0	12,539.0	0.0	9,612.0	345.5	22,521.5	387.0	22,908.5
Bro Morgannwg	134.0	11,512.5	0.0	9,117.0	247.5	21,011.0	216.0	21,227.0
Rhondda Cynon Taf	33.0	22,131.5	490.0	15,789.0	483.0	38,926.5	0.0	38,926.5
Merthyr Tudful	84.0	5,374.0	0.0	3,151.0	152.0	8,761.0	0.0	8,761.0
Caerffili	0.0	15,893.0	0.0	11,515.0	131.0	27,539.0	128.0	27,667.0
Blaenau Gwent	0.0	5,428.5	1,466.5	2,107.0	100.5	9,102.5	0.0	9,102.5
Torfaen	72.5	7,745.0	0.0	6,884.0	94.0	14,795.5	0.0	14,795.5
Sir Fynwy	0.0	6,435.0	0.0	4,831.0	43.0	11,309.0	1,438.0	12,747.0
Casnewydd	142.0	13,089.0	0.0	10,378.5	141.5	23,751.0	610.0	24,361.0
Caerdydd	170.0	29,362.0	0.0	19,936.0	529.0	49,997.0	2,420.5	52,417.5
Cymru	785.0	255,691.5	3,496.5	186,426.5	4,311.5	450,711.0	8,524.0	459,235.0
Cymru – Ionawr 2013	877.5	250,828.5	3,603.0	191,279.0	4,295.0	450,883.0	8,755.5	459,638.5
Cymru – Ionawr 2012	965.5	248,587.5	.	198,015.0	4,222.0	451,790.0	8,828.5	460,618.5
Cymru – Ionawr 2011	987.0	246,195.5	.	201,230.0	4,156.5	452,569.0	8,989.5	461,558.5
Cymru – Ionawr 2010	1,033.5	245,155.0	.	203,907.0	4,092.5	454,188.0	9,082.5	463,270.5

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Athrawon a staff cymorth

- Roedd y **nifer o athrawon** mewn ysgolion a gynhelir ym mhob awdurdod lleol yn amrywio o 3,030 yng Nghaerdydd i 505 ym Merthyr Tudful. ([Tabl 7](#))
- Roedd y nifer o **athrawon cyfwerth ag amser llawn** ar ei uchaf yng Nghaerdydd (2,735.7) ac ar ei isaf ym Merthyr Tudful (485.9). ([Tabl 8](#))
- Gan Geredigion oedd y **gymhareb disgybl athro** cynradd isaf gydag 17.1, a gan Dorfaen oedd yr uchaf (23.6). Gan Geredigion hefyd oedd y gymhareb disgybl athro uwchradd isaf gydag 14.1, a Casnewydd oedd â'r uchaf (17.2). ([Tabl 9](#))
- Mae'r **gymhareb disgybl athro** ar ei fwyaf mewn ysgolion cynradd gyda 20.8 ac ar ei isaf mewn ysgolion arbennig gyda 6.5. ([Tabl 9](#))
- Roedd y nifer o **staff cymorth cyfwerth ag amser llawn** ar ei uchaf yng Nghaerdydd gyda 2,542.8, ac ar ei isaf ym Merthyr Tudful gyda 450.9. ([Tabl 10](#))
- Cychwyn y Cyfnod Sylfaen a'r Cytundeb ar Lwyth Gwaith Athrawon yw'r ddau brif reswm dros y cynnydd mewn staff cymorth. ([Tabl 10](#))

Tabl 7: Nifer yr athrawon cymwysedig, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	Ysgolion a gynhelir					
	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm
Ynys Môn	0	289	0	262	12	563
Gwynedd	0	536	0	520	21	1,077
Conwy	0	486	0	480	30	996
Sir Ddinbych	0	442	34	433	37	946
Sir y Fflint	2	690	0	666	35	1,393
Wrecsam	3	666	0	422	30	1,121
Powys	0	614	0	562	53	1,229
Ceredigion	0	313	75	289	0	677
Sir Benfro	0	559	0	473	22	1,054
Sir Gaerfyrddin	4	859	0	768	24	1,655
Abertawe	0	1041	0	876	31	1,948
Castell-nedd Port Talbot	0	611	0	522	38	1,171
Pen-y-bont ar Ogwr	3	594	0	656	51	1,304
Bro Morgannwg	10	647	0	599	56	1,312
Rhondda Cynon Taf	4	1033	36	1029	66	2,168
Merthyr Tudful	4	287	0	196	18	505
Caerffili	0	758	0	755	24	1,537
Blaenau Gwent	0	300	91	131	14	536
Torfaen	4	351	0	431	14	800
Sir Fynwy	0	334	0	334	13	681
Casnewydd	6	675	0	653	27	1,361
Caerdydd	19	1585	0	1321	105	3,030
Cymru	59	13,670	236	12,378	721	27,064
Cymru – Ionawr 2013	67	13,533	239	12,519	698	27,056
Cymru – Ionawr 2012	73	13,451	.	12,651	694	26,869
Cymru – Ionawr 2011	72	13,399	.	12,935	702	27,108
Cymru – Ionawr 2010	78	13,582	.	13,102	673	27,435

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Tabl 8: Athrawon cymwysedig cyfwerth ag amser llawn, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	FTE					
	Ysgolion a gynhelir					
	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm
Ynys Môn	0.0	262.8	0.0	243.9	12.0	518.7
Gwynedd	0.0	469.6	0.0	484.7	19.7	974.0
Conwy	0.0	429.0	0.0	449.5	26.1	904.7
Sir Ddinbych	0.0	390.1	30.5	389.9	33.2	843.6
Sir y Fflint	1.0	617.2	0.0	611.6	31.5	1,261.3
Wrecsam	3.0	585.6	0.0	396.9	28.7	1,014.3
Powys	0.0	529.4	0.0	518.1	45.8	1,093.3
Ceredigion	0.0	271.1	69.5	266.1	0.0	606.7
Sir Benfro	0.0	489.9	0.0	441.1	20.7	951.7
Sir Gaerfyrddin	4.0	774.6	0.0	728.4	23.2	1,530.1
Abertawe	0.0	923.8	0.0	812.9	29.4	1,766.2
Castell-nedd Port Talbot	0.0	544.7	0.0	499.0	34.7	1,078.3
Pen-y-bont ar Ogwr	2.0	549.5	0.0	617.0	49.2	1,217.8
Bro Morgannwg	9.1	580.1	0.0	572.6	47.6	1,209.4
Rhondda Cynon Taf	4.0	981.6	33.8	979.6	60.7	2,059.7
Merthyr Tudful	4.0	273.1	0.0	190.9	18.0	485.9
Caerffili	0.0	710.5	0.0	697.7	22.0	1,430.2
Blaenau Gwent	0.0	280.4	87.9	124.7	14.0	507.0
Torfaen	4.0	328.7	0.0	402.3	12.8	747.8
Sir Fynwy	0.0	297.8	0.0	317.6	11.9	627.4
Casnewydd	6.0	625.1	0.0	603.9	23.6	1,258.6
Caerdydd	15.6	1,393.5	0.0	1,230.6	96.0	2,735.7
Cymru	52.8	12,308.2	221.7	11,578.8	660.9	24,822.5
Cymru – Ionawr 2013	58.3	12,144.6	222.7	11,707.2	637.7	24,770.6
Cymru – Ionawr 2012	63.6	12,026.2	.	11,868.3	642.6	24,600.7
Cymru – Ionawr 2011	62.7	11,998.7	.	12,144.7	648.2	24,854.4
Cymru – Ionawr 2010	68.6	12,206.6	.	12,379.0	632.3	25,286.6

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Tabl 9: Cymarebau disgybl athro mewn ysgolion, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	Ysgolion a gynhelir					
	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm
Ynys Môn	.	19.9	.	16.3	6.2	17.9
Gwynedd	.	19.6	.	14.6	6.8	16.9
Conwy	.	19.2	.	15.5	7.0	17.0
Sir Ddinbych	.	19.9	15.5	17.0	7.5	17.9
Sir y Fflint	29.5	20.8	.	16.0	7.0	18.1
Wrecsam	7.8	20.1	.	16.1	9.9	18.2
Powys	.	19.2	.	15.4	6.4	16.9
Ceredigion	.	17.1	15.3	14.1	.	15.6
Sir Benfro	.	20.5	.	17.0	6.5	18.6
Sir Gaerfyrddin	18.0	19.5	.	15.8	4.6	17.5
Abertawe	.	21.4	.	16.8	5.5	19.0
Castell-nedd Port Talbot	.	21.0	.	15.9	5.9	18.1
Pen-y-bont ar Ogwr	12.4	22.8	.	15.6	7.0	18.5
Bro Morgannwg	14.7	19.8	.	15.9	5.2	17.4
Rhondda Cynon Taf	8.3	22.5	14.5	16.1	8.0	18.9
Merthyr Tudful	21.0	19.7	.	16.5	8.4	18.0
Caerffili	.	22.4	.	16.5	6.0	19.3
Blaenau Gwent	.	19.4	16.7	16.9	7.2	18.0
Torfaen	18.1	23.6	.	17.1	7.3	19.8
Sir Fynwy	.	21.6	.	15.2	3.6	18.0
Casnewydd	23.7	20.9	.	17.2	6.0	18.9
Caerdydd	10.9	21.1	.	16.2	5.5	18.3
Cymru	14.9	20.8	15.8	16.1	6.5	18.2
Cymru – Ionawr 2013	15.1	20.7	16.2	16.3	6.7	18.2
Cymru – Ionawr 2012	15.2	20.7	.	16.7	6.6	18.4
Cymru – Ionawr 2011	15.7	20.5	.	16.6	6.4	18.2
Cymru – Ionawr 2010	15.1	20.1	.	16.5	6.5	18.0

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Tabl 10: Staff cymorth cyfwerth ag amser llawn, yn ôl awdurdod lleol, Ionawr 2014

	FTE					
	Meithrin	Cynradd	Canol	Uwchradd	Arbennig	Cyfanswm
Ynys Môn	0.0	268.0	0.0	189.6	28.4	486.1
Gwynedd	0.0	504.6	0.0	245.6	48.2	798.4
Conwy	0.0	397.4	0.0	241.6	73.6	712.6
Sir Ddinbych	0.0	495.1	18.5	281.0	100.2	894.8
Sir y Fflint	3.5	764.0	0.0	328.9	79.2	1,175.5
Wrecsam	7.4	781.9	0.0	258.8	140.6	1,188.6
Powys	0.0	555.6	0.0	278.9	118.5	953.0
Ceredigion	0.0	311.1	55.0	204.9	0.0	571.0
Sir Benfro	0.0	822.5	0.0	334.5	84.6	1,241.6
Sir Gaerfyrddin	7.0	991.1	0.0	562.5	46.5	1,607.1
Abertawe	0.0	1,278.8	0.0	616.9	96.4	1,992.2
Castell-nedd Port Talbot	0.0	653.1	0.0	253.6	92.5	999.2
Pen-y-bont ar Ogwr	4.0	716.4	0.0	297.0	277.9	1,295.2
Bro Morgannwg	19.4	555.7	0.0	297.1	149.0	1,021.2
Rhondda Cynon Taf	6.0	1,213.9	19.5	494.4	155.0	1,888.7
Merthyr Tudful	7.0	294.6	0.0	89.2	60.1	450.9
Caerffili	0.0	874.8	0.0	403.7	68.8	1,347.3
Blaenau Gwent	0.0	354.9	60.4	70.4	66.8	552.6
Torfaen	8.5	483.1	0.0	258.1	55.0	804.7
Sir Fynwy	0.0	390.7	0.0	170.1	36.4	597.2
Casnewydd	18.3	757.7	0.0	391.0	66.6	1,233.6
Caerdydd	22.9	1,630.1	0.0	713.0	176.8	2,542.8
Cymru	104.0	15,095.2	153.4	6,980.8	2,021.1	24,354.5
Cymru – Ionawr 2013	115.2	14,675.2	144.6	6,767.6	1,844.2	23,546.8
Cymru – Ionawr 2012	123.4	13,703.7	.	6,714.0	1,753.4	22,294.5
Cymru – Ionawr 2011	125.1	12,850.2	.	6,653.2	1,692.0	21,320.5
Cymru – Ionawr 2010	119.6	12,263.7	.	6,525.8	1,500.6	20,409.7

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

Prydau ysgol am ddim (FSM)

- Mae'r **nifer o ddisgyblion sy'n gymwys am brydau am ddim** wedi gostwng o 83,498 yn Ionawr 2013 i 81,538 yn Ionawr 2014.
- Rhwng 2008 a 2011, mae'r **ganran o ddisgyblion o oedran ysgol statudol yn gymwys am brydau am ddim** wedi cynyddu o flwyddyn i flwyddyn ond wedi amrywio ychydig ers hynny. Gall y cynnydd hwn ymwneud â'r cynnydd a welir yn y nifer o bobl sy'n hawlio Lwfans Ceisio Gwaith yng Nghymru, sy'n un o'r meini prawf ar gyfer bod yn gymwys i brydau ysgol am ddim (gellir darganfod mwy o wybodaeth yn y Prif Bwyntiau Ynglŷn â'r Ansawdd yng nghefn y datganiad hwn).
- Mewn ysgolion arbennig oedd y ganran uchaf o ddisgyblion yn gymwys am brydau am ddim, gyda 42.3 y cant. [\(Tabl 11\)](#)

Tabl 11: Disgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim mewn ysgolion a gynhelir (a)

	Ysgolion meithrin		Ysgolion cynradd		Ysgolion ganol		Ysgolion uwchradd		Ysgolion arbennig		Yr holl ysgolion	
	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran	Nifer	Canran
Pob disgybl:												
2010	159	9.5	47,212	18.3	.	.	31,737	15.6	1,641	39.9	80,749	17.3
2011	143	9.1	50,560	19.5	.	.	32,314	16.1	1,789	42.8	84,806	18.2
2012	133	8.7	49,391	18.8	.	.	31,276	15.8	1,743	41.0	82,543	17.7
2013	106	7.4	50,056	18.9	557	15.3	30,962	16.2	1,817	42.1	83,498	18.0
2014	81	6.0	49,315	18.3	577	16.3	29,730	15.9	1,835	42.3	81,538	17.5
5-15 oed:												
2010	.	.	38,665	20.1	.	.	29,805	17.1	1,321	42.0	69,791	18.9
2011	.	.	40,422	21.1	.	.	30,247	17.7	1,404	44.9	72,073	19.7
2012	.	.	39,656	20.6	.	.	29,252	17.4	1,357	42.8	70,265	19.3
2013	.	.	40,135	20.7	508	17.1	28,835	17.7	1,415	44.6	70,893	19.5
2014	.	.	39,881	20.1	534	18.2	27,589	17.5	1,414	45.3	69,418	19.1

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Yn Ionawr bob blwyddyn.

Ethnigrwydd

- O'r **holl ddisgyblion 5 oed a throsodd** mewn ysgolion cynradd, canol, uwchradd ac arbennig yng Nghymru, roedd dros 9 o bob 10 wedi eu dosbarthu fel Gwyn Prydeinig.
- Roedd y **ganran o ddisgyblion** lle'r oedd eu cefndir ethnig wedi eu dosbarthu fel tras ethnig leiafrifol ychydig yn uwch mewn ysgolion cynradd nac mewn ysgolion uwchradd neu arbennig.
- O'r **disgyblion hynny lle'r oedd eu cefndir ethnig wedi eu dosbarthu fel Du**, roedd 81.6 y cant wedi eu dosbarthu fel Du Affricanaidd.
- O'r **disgyblion hynny lle'r oedd eu cefndir ethnig wedi eu dosbarthu fel Asiaidd**, roedd 21.0 y cant wedi eu dosbarthu fel Indiaidd, 33.0 y cant fel Pacistanaidd a 35.2 y cant fel Bangladeshaid. ([Tabl 12](#))

Tabl 12: Nifer y disgyblion 5 oed a throsodd yn ôl cefndir ethnig, Ionawr 2014

Cefndir ethnig	2010		2011		2012		2013		2014	
	Nifer	Can-ran (a)	Nifer	Can-ran (a)	Nifer	Can-ran (a)	Nifer	Can-ran (a)	Nifer	Can-ran (a)
Gwyn	373,478	93.4	369,760	93.2	367,176	93.1	365,356	93.0	364,260	92.8
Gwyn Prydeinig	367,242	91.8	362,845	91.5	359,629	91.2	357,156	90.9	355,085	90.5
Teithiwr	254	0.1	288	0.1	323	0.1	345	0.1	346	0.1
Sipsi/ Roma	416	0.1	451	0.1	496	0.1	516	0.1	545	0.1
Unrhyw gefndir Gwyn arall	5,566	1.4	6,176	1.6	6,728	1.7	7,339	1.9	8,284	2.1
Cymysg	7,570	1.9	8,025	2.0	8,420	2.1	8,808	2.2	9,337	2.4
Gwyn a Du Caribiaidd	1,952	0.5	2,019	0.5	2,046	0.5	2,082	0.5	2,172	0.6
Gwyn a Du Affricanaidd	837	0.2	909	0.2	979	0.2	1,052	0.3	1,120	0.3
Gwyn ac Asiaidd	1,777	0.4	1,857	0.5	1,958	0.5	2,016	0.5	2,115	0.5
Unrhyw gefndir cymysg arall	3,004	0.8	3,240	0.8	3,437	0.9	3,658	0.9	3,930	1.0
Asiaidd	7,225	1.8	7,573	1.9	7,971	2.0	8,276	2.1	8,696	2.2
Indiaidd	1,495	0.4	1,543	0.4	1,634	0.4	1,731	0.4	1,830	0.5
Pacistanaidd	2,376	0.6	2,472	0.6	2,630	0.7	2,704	0.7	2,866	0.7
Bangladeshaid	2,569	0.6	2,703	0.7	2,816	0.7	2,933	0.7	3,064	0.8
Unrhyw gefndir Asiaidd arall	785	0.2	855	0.2	891	0.2	908	0.2	936	0.2
Du (b)	2,381	0.6	2,575	0.6	2,778	0.7	2,875	0.7	3,005	0.8
Du Caribiaidd	203	0.1	206	0.1	208	0.1	201	0.1	194	0.0
Du Affricanaidd	1,848	0.5	2,028	0.5	2,225	0.6	2,308	0.6	2,452	0.6
Unrhyw gefndir Du arall	330	0.1	341	0.1	345	0.1	366	0.1	359	0.1
Tsieineaid	668	0.2	660	0.2	659	0.2	667	0.2	680	0.2
Unrhyw gefndir ethnig arall	3,250	0.8	3,567	0.9	3,863	1.0	3,951	1.0	4,145	1.1
Cyfanswm â chategori dilys	394,572	98.7	392,164	98.9	390,867	99.1	389,933	99.3	390,123	99.4
Ddim yn gwybod	5,278	1.3	4,502	1.1	3,567	0.9	2,777	0.7	2,444	0.6
Pob disgybl	399,850	100.0	396,666	100.0	394,434	100.0	392,710	100.0	392,567	100.0

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Canran o'r cyfanswm o ddisgyblion 5 oed a throsodd.

Anghenion addysgol arbennig (AAA)

- Mae gan 17.2 y cant o **ddisgyblion mewn ysgolion annibynnol** rhyw fath o anghenion addysgol arbennig; 26.2 y cant o'r rhain ddatganiad AAA. O'r disgyblion â datganiad AAA, roedd 38.4 y cant ohonynt anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol fel eu prif angen; roedd gan 18.6 y cant o ddisgyblion anhwylder yn y sbectrwm awtistig ac 14.7 y cant anawsterau corfforol a meddygol fel eu prif angen. ([Table 13](#))
- Mae gan 22.6 y cant o'r **holl ddisgyblion mewn ysgolion a gynhelir** yng Nghymru rhyw fath o anghenion addysgol arbennig; mae gan 11.9 y cant o'r disgyblion hynny sydd gan AAA ddatganiad AAA. ([Tabl 14](#))
- O'r disgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig, yr angen mwyaf cyffredin oedd anawsterau dysgu cyffredinol, yn cynrychioli 23.6 y cant o ddisgyblion gyda rhyw fath o AAA. ([Tabl 14 & Tabl 15](#))

Tabl 13: Disgyblion gydag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion annibynnol, yn ôl prif angen, Ionawr 2014

	Ysgolion annibynnol	
	Nifer	Achosion % (a)
Disgyblion sydd â datganiad o anghenion addysgol arbennig :		
Anawsterau dysgu cymedrol	16	0.2
Anawsterau dysgu cyffredinol	7	0.1
Anawsterau dysgu difrifol	9	0.1
Anawsterau dysgu dwys a lluosog	45	0.5
Dyslecsia	57	0.7
Dyscalculia	4	-
Dyspraxia	4	-
Anhwylder Diffyg Canolbwytio a Gorfywiogrwydd	8	0.1
Anhwylderau yn y Sbectrwm Awtistig	72	0.8
Anawsterau corfforol a meddygol	3	-
Clyw, Nam ar y Synhwyrau Gweledol a Lluosog	3	-
Anawsterau lleferydd, iaith a chyfathrebu	11	0.1
Anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol	149	1.7
Cyfanswm	388	4.5
Disgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig ond heb ddatganiad:	1,092	12.7
Cyfanswm y disgyblion ar y gofrestr mewn ysgolion arbennig (nifer)	8,603	100.0

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Achosion disgyblion - nifer o ddisgyblion fel cyfran o gyfanswm y disgyblion ar y gofrestr mewn ysgolion annibynnol.

Tabl 14: Disgyblion sydd â datganiad o anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion a gynhelir, yn ôl math o ysgol a phrif angen, Ionawr 2010-2014

	2010			2011			2012			2013			2014		
	Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran	
		Acho-sion	Lleoliad		Acho-sion	Lleoliad		Acho-sion	Lleoliad		Acho-sion	Lleoliad		Acho-sion	Lleoliad
Prif angen		(a)	(b)		(a)	(b)		(a)	(b)		(a)	(b)		(a)	(b)
Anawsterau dysgu cymedrol	2,592	0.6	18.8	2,322	0.5	17.3	2,098	0.5	16.0	1,911	0.4	15.0	1,731	0.4	13.8
Anawsterau dysgu cyffredinol	.	.	.	.	.	.	162	-	1.2	179	-	1.4	220	-	1.8
Anawsterau dysgu difrifol	1,820	0.4	13.2	1,797	0.4	13.4	1,831	0.4	14.0	1,809	0.4	14.2	1,790	0.4	14.3
Anawsterau dysgu dwys a lluosog	690	0.1	5.0	636	0.1	4.7	620	0.1	4.7	625	0.1	4.9	623	0.1	5.0
Dyslecsia	.	.	.	.	.	.	494	0.1	3.8	423	0.1	3.3	369	0.1	2.9
Dyscalculia	.	.	.	.	.	.	6	-	-	6	-	-	7	-	0.1
Dyspracsia	.	.	.	.	.	.	38	-	0.3	31	-	0.2	28	-	0.2
Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywioigrwydd	.	.	.	.	.	.	113	-	0.9	128	-	1.0	147	-	1.2
Anhwylderau yn y Sbectrwm Awtistig	2,167	0.5	15.7	2,330	0.5	17.4	2,532	0.5	19.3	2,651	0.6	20.8	2,778	0.6	22.2
Anawsterau corfforol a meddygol	1,162	0.2	8.4	1,202	0.3	9.0	1,179	0.3	9.0	1,132	0.2	8.9	1,157	0.2	9.2
Nam ar y clyw	342	0.1	2.5	333	0.1	2.5	344	0.1	2.6	343	0.1	2.7	344	0.1	2.7
Nam ar y golwg	202	-	1.5	198	-	1.5	202	-	1.5	216	-	1.7	213	-	1.7
Nam amlsynhwyrdd	32	-	0.2	24	-	0.2	29	-	0.2	26	-	0.2	22	-	0.2
Anawsterau lleferydd, iaith a chyfathrebu	1,950	0.4	14.2	1,964	0.4	14.6	1,936	0.4	14.8	1,929	0.4	15.1	1,853	0.4	14.8
Anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol	1,741	0.4	12.6	1,635	0.4	12.2	1,514	0.3	11.6	1,329	0.3	10.4	1,248	0.3	10.0
Anawsterau dysgu penodol	1,069	0.2	7.8	966	0.2	7.2	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Cyfanswm	13,767	2.9	100.0	13,407	2.9	100.0	13,098	2.8	100.0	12,738	2.7	100.0	12,530	2.7	100.0

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Achosion - nifer o ddisgyblion fel cyfran o gyfanswm y disgyblion ar y gofrestr o fewn ysgolion a gynhelir.

Tabl 15: Disgyblion sydd ag anghenion addysgol arbennig ond heb ddatganiad mewn ysgolion a gynhelir, yn ôl math o ysgol a phrif angen, Ionawr 2010-2014

	2010			2011			2012			2013			2014		
	Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran	
		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)
Prif angen															
Anawsterau dysgu cymedrol	41,943	9.0	49.2	42,179	9.0	48.7	31,999	6.9	35.6	27,338	5.9	30.0	23,077	5.0	24.9
Anawsterau dysgu cyffredinol	.	.	.	.	.	.	16,706	3.6	18.6	20,855	4.5	22.9	24,670	5.3	26.6
Anawsterau dysgu difrifol	622	0.1	0.7	622	0.1	0.7	625	0.1	0.7	654	0.1	0.7	549	0.1	0.6
Anawsterau dysgu dwys a lluosog	83	-	0.1	68	-	0.1	109	-	0.1	150	-	0.2	152	-	0.2
Dyslecsia	.	.	.	.	.	.	8,810	1.9	9.8	8,738	1.9	9.6	8,609	1.9	9.3
Dyscalculia	.	.	.	.	.	.	414	0.1	0.5	476	0.1	0.5	616	0.1	0.7
Dyspracsia	.	.	.	.	.	.	459	0.1	0.5	506	0.1	0.6	546	0.1	0.6
Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd	.	.	.	.	.	.	688	0.1	0.8	858	0.2	0.9	1,020	0.2	1.1
Anhwylderau yn y Sbectrwm Awtistig	955	0.2	1.1	1,121	0.2	1.3	1,436	0.3	1.6	1,576	0.3	1.7	1,814	0.4	2.0
Anawsterau corfforol a meddygol	2,864	0.6	3.4	2,900	0.6	3.4	3,088	0.7	3.4	3,200	0.7	3.5	3,280	0.7	3.5
Nam ar y clyw	1,305	0.3	1.5	1,380	0.3	1.6	1,588	0.3	1.8	1,738	0.4	1.9	1,805	0.4	1.9
Nam ar y golwg	571	0.1	0.7	614	0.1	0.7	621	0.1	0.7	629	0.1	0.7	649	0.1	0.7
Nam amlsynhwyraidd	42	-	-	40	-	-	35	-	-	40	-	-	35	-	-
Anawsterau lleferydd, iaith a chyfathrebu	9,800	2.1	11.5	10,300	2.2	11.9	11,308	2.4	12.6	12,011	2.6	13.2	12,827	2.8	13.8
Anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol	11,308	2.4	13.3	11,611	2.5	13.4	12,054	2.6	13.4	12,284	2.6	13.5	13,124	2.8	14.1
Anawsterau dysgu penodol	15,744	3.4	18.5	15,688	3.4	18.1	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Cyfanswm	85,237	18.2	100.0	86,523	18.6	100.0	89,940	19.3	100.0	91,053	19.6	100.0	92,773	19.9	100.0

Tabl 16: Disgyblion gydag anghenion addysgol arbennig mewn ysgolion a gynhelir, yn ôl math o ysgol a phrif angen, Ionawr 2010-2014

Prif angen	2010			2011			2012			2013			2014		
	Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran		Nifer	Canran	
		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)		Acho-sion (a)	Lleoliad (b)
Anawsterau dysgu cymedrol	44,535	9.5	42.3	44,501	9.5	44.5	34,097	7.3	33.1	29,249	6.3	28.2	24,808	5.3	23.6
Anawsterau dysgu cyffredinol	.	.	.	.	.	.	16,868	3.6	16.4	21,034	4.5	20.3	24,890	5.4	23.6
Anawsterau dysgu difrifol	2,442	0.5	2.3	2,419	0.5	2.4	2,456	0.5	2.4	2,463	0.5	2.4	2,339	0.5	2.2
Anawsterau dysgu dwys a lluosog	773	0.2	0.7	704	0.2	0.7	729	0.2	0.7	775	0.2	0.7	775	0.2	0.7
Dyslecsia	.	.	.	.	.	.	9,304	2.0	9.0	9,161	2.0	8.8	8,978	1.9	8.5
Dyscalculia	.	.	.	.	.	.	420	0.1	0.4	482	0.1	0.5	623	0.1	0.6
Dyspracsia	.	.	.	.	.	.	497	0.1	0.5	537	0.1	0.5	574	0.1	0.5
Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd	.	.	.	.	.	.	801	0.2	0.8	986	0.2	0.9	1,167	0.3	1.1
Anhwylderau yn y Sbectrwm Awtistig	3,122	0.7	3.0	3,451	0.7	3.5	3,968	0.9	3.9	4,227	0.9	4.1	4,592	1.0	4.4
Anawsterau corfforol a meddygol	4,026	0.9	3.8	4,102	0.9	4.1	4,267	0.9	4.1	4,332	0.9	4.2	4,437	1.0	4.2
Nam ar y clyw	1,647	0.4	1.6	1,713	0.4	1.7	1,932	0.4	1.9	2,081	0.4	2.0	2,149	0.5	2.0
Nam ar y golwg	773	0.2	0.7	812	0.2	0.8	823	0.2	0.8	845	0.2	0.8	862	0.2	0.8
Nam amlsynhwyraidd	74	-	0.1	64	-	0.1	64	-	0.1	66	-	0.1	57	-	0.1
Anawsterau lleferydd, iaith a chyfathrebu	11,750	2.5	11.2	12,264	2.6	12.3	13,244	2.8	12.9	13,940	3.0	13.4	14,680	3.2	13.9
Anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol	13,049	2.8	12.4	13,246	2.8	13.3	13,568	2.9	13.2	13,613	2.9	13.1	14,372	3.1	13.6
Anawsterau dysgu penodol	16,813	3.6	16.0	16,654	3.6	16.7	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Cyfanswm	99,004	21.2	100.0	99,930	21.4	100.0	103,038	22.1	100.0	103,791	22.3	100.0	105,303	22.6	100.0
Cyfanswm y disgyblion ar y gofrestr	467,141			466,172			465,943			464,868			465,081		

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

(a) Achosion - nifer o ddisgyblion fel cyfran o gyfanswm y disgyblion ar y gofrestr o fewn ysgolion a gynhelir.

(b) Lleoliad - nifer o ddisgyblion fel cyfran o gyfanswm y disgyblion o fewn pob grŵp AAA mewn ysgolion a gynhelir.

e.e. Nifer o ddisgyblion â datganiad AAA ag anawsterau dysgu cymedrol wedi ei rannu â chyfanswm y disgyblion â datganiad AAA mewn ysgolion a gynhelir.

Maint Dosbarthiadau

- Casglwyd y data maint dosbarthiadau o ysgolion am y tro cyntaf yng nghyfrifiad Ionawr 2013 PLASC, gan ddisodli'r casgliad blynyddol awdurdodau lleol ym mis Medi. Mae amseriad y casgliadau gwahanol hyn yn bwysig gan y byddai'r garfan disgybl Ionawr fod yn fwy nag yr un ym mis Medi. Dylid bod yn ofalus wrth gymharu data o'r ddau gasgliad.
- 6.9 y cant o ddisgyblion (7,301) mewn dosbarthiadau babanod o fwy na 30 disgybl, i fyny o 6.6 y cant ym mis Ionawr 2013. ([Tabl 17](#))
- 226 dosbarth babanod (5.4 y cant) yng Nghymru gyda mwyn a 30 o ddisgyblion, a 202 o rain gydag eithriadau a ganiateir. Mae hyn yn fwy na mis Ionawr 2013, lle roedd 218 dosbarth (5.2 y cant) gyda mwyn a 30 o ddisgyblion, 193 gydag eithriadau a ganiateir. ([Tabl 17](#))
- 7.1 y cant o ddosbarthiadau Cyfnod Allweddol 2 (373) yn ddosbarthiadau mawr gyda chyfanswm o 11,884 o ddisgyblion (9.1 y cant o'r holl ddisgyblion). Mae hyn yn fwy na mis Ionawr 2013 lle roedd 308 dosbarth (5.9 y cant) yn ddosbarthiadau mawr gyda chyfanswm o 9,770 disgybl (7.7 y cant o'r holl ddisgyblion). ([Tabl 18](#))
- Gostyngodd dosbarthiadau babanod anghyfreithlon o 25 ym mis Ionawr 2013 i 24 yn 2014 PLASC. Roedd gan y dosbarthiadau hyn 834 a 853 o ddisgyblion yn y drefn honno. ([Tabl 17](#))

Tabl 17: Maint Dosbarthiadau mewn ysgolion cynradd a chanol (a)

	2010	2011	2012 (b)	2013	2014
Maint dosbarthiadau ar gyfartaledd	24.4	25.0	..	25.1	25.2
Holl ddosbarthiadau	4065	4055	..	4203	4186
Holl ddisgyblion	99,070	101,313	..	105,398	105,320
<u>Dosbarthiadau gyda hyd at 31 o ddisgyblion ©</u>					
Nifer y dosbarthiadau	3,968	3,933	..	3,985	3,960
Canran yr holl ddosbarthiadau	97.6	97.0	..	94.8	94.6
Nifer y disgyblion	95,993	97,431	..	98,429	98,019
Canran yr holl ddisgyblion	96.9	96.2	..	93.4	93.1
<u>Dosbarthiadau babanod mawr (Dosbarthiadau o 31 neu fwy o ddisgyblion) (d)</u>					
Nifer y dosbarthiadau	0	0	..	218	226
Canran yr holl ddosbarthiadau	0.0	0.0	..	5.2	5.4
o'r rhain:					
Dosbarthiadau mawr cyfreithlon gyda disgyblion 'eithriadau a ganiateir' (e)					
Nifer y dosbarthiadau	85	105	..	193	202
Canran yr holl ddosbarthiadau	2.1	2.6	..	4.6	4.8
Dosbarthiadau mawr anghyfreithlon (f)					
Nifer y dosbarthiadau	12.0	17.0	..	25	24.0
Canran yr holl ddosbarthiadau	0.3	0.4	..	0.6	0.6
Nifer y disgyblion mewn dosbarthiadau mawr (g)					
Canran yr holl ddisgyblion	3,077	3,882	..	6,969	7,301
o'r rhain:					
	3	3.8	..	6.6	6.9
Dosbarthiadau mawr cyfreithlon gyda disgyblion 'eithriadau a ganiateir' (e)					
Nifer y disgyblion	2,677	3,335	..	6,135	6,448
Canran yr holl ddisgyblion	2.7	3.3	..	5.8	6.1
Dosbarthiadau mawr anghyfreithlon (f)					
Nifer y disgyblion	400.0	547.0	..	834	853.0
Canran yr holl ddisgyblion	0.4	0.5	..	0.8	0.8

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

- (a) Ym mis Ionawr bob blwyddyn. Yn mis Medi bob blwyddyn cyn 2013. Maint dosbarthiadau cyn 2012 yn berthnasol i Gyfnod Allweddol 1 tra bod y rhai ar ôl 2012 yn ymwneud â Cyfnod Sylfaen. Yn cynnwys ysgolion canol o 2013.
- (b) Ni chasglwyd data ym mis Medi 2012.
- (c)
- Rhoddodd Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a'r rheoliadau cysylltiedig ddyletswydd statudol ar awdurdodau lleol a chyrrff llywodraethu i gyfyngu i 30 faint dosbarthiadau Derbyn o 1999 ymlaen; dosbarthiadau Derbyn a Blwyddyn 1 o 2000 ymlaen a dosbarthiadau Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2 o 2001 ymlaen. Rhaid i ddosbarthiadau blynyddoedd cymysg neu Gyfnodau Allweddol cymysg gwrdd â'r terfyn, os yw'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn y dosbarth yn y blynyddoedd priodol, mae hyn yn cynnwys dosbarthiadau meithrin/derbyn cymysg. Yn y tabl hwn, lle mae dosbarth y ceir mwy nag un athro yn nifer y disgyblion wedi'i rannu gan y nifer o athrawon sy'n penderfynu a yw'r maint yn fwy na 30.
- (d) Caniateir i ddosbarthiadau babanod ac iau sydd ag un athro fod â mwy na 30 o blant o dan amgylchiadau penodol iawn. Gelwir y rhain yn eithriadau. Caiff y rhain eu diffinio yn yr Atodlen i Reoliadau Addysg (Maint Dosbarthiadau Babanod) (Cymru) 1998, a'u diwygiwyd gan Reoliadau Addysg (Maint Dosbarthiadau Babanod) (Cymru) (Diwygio) 2009. Nid yw'r categorïau eithriadau ar gyfer dosbarthiadau iau wedi eu gosod yn y rheoliadau ond fe'u defnyddiwyd fel rhan o'r casgliad data.
- (e) Ond yn cynnwys dosbarthiadau hynny lle mae disgyblion sydd wedi cael eu derbyn fel eithriadau gwneud y maint dosbarth o fewn y terfyn cyfreithiol o 30 disgybl neu lai.
- (f) Dosbarthiadau o 31 neu fwy, ac eithrio dosbarthiadau mawr y rhai sy'n ymwneud mewn gweithgaredd eithriedig.
- (g) Yn cynnwys yr holl ddisgyblion mewn dosbarthiadau mawr, gan gynnwys y rhai â gweithgarwch eithriedig.

Tabl 18: Maint Dosbarthiadau mewn ysgolion cynradd a chanol (a)

	2010	2011	2012 (b)	2013	2014
Maint dosbarthiadau ar gyfartaledd	24.7	24.9	..	24.5	24.8
Holl ddosbarthiadau	5,038	4,994	..	5,208	5,269
Holl ddisgyblion	124,533	124,491	..	127,560	130,624
Dosbarthiadau gyda rhwng 1 a 30 o ddisgyblion					
Nifer y dosbarthiadau	4,802	4,737	..	4,900	4,896
Canran yr holl ddosbarthiadau	95.3	94.9	..	94	92.9
Nifer y disgyblion	117,059	116,316	..	117,790	118,740
Canran yr holl ddisgyblion	94.0	93.4	..	92	90.9
Dosbarthiadau iau mawr (Dosbarthiadau o 31 neu fwy o ddisgyblion) (c)					
Nifer y dosbarthiadau	236	257	..	308	373
Canran yr holl ddosbarthiadau	4.7	5.1	..	5.9	7.1
o'r rhain:					
Dosbarthiadau mawr gyda disgyblion 'eithriadau a ganiateir' (d)					
Nifer y dosbarthiadau	135	153	..	255	329
Canran yr holl ddosbarthiadau	2.7	3.1	..	4.9	6.2
Dosbarthiadau mawr heb disgyblion 'eithriadau a ganiateir' (e)					
Nifer y dosbarthiadau	101	104	..	53	44
Canran yr holl ddosbarthiadau	2.0	2.1	..	1.0	0.8
Nifer y disgyblion mewn dosbarthiadau mawr (f)	7474.0	8175.0	..	9,770	11884.0
Canran yr holl ddisgyblion	6.0	6.6	..	7.7	9.1
o'r rhain:					
Dosbarthiadau mawr gyda disgyblion 'eithriadau a ganiateir' (d)					
Nifer y disgyblion	4257	4845	..	8082	10458
Canran yr holl ddisgyblion	3.4	3.9	..	6.3	8.0
Dosbarthiadau mawr heb disgyblion 'eithriadau a ganiateir' (e)					
Nifer y disgyblion	3217	3330	..	1688	1426
Canran yr holl ddisgyblion	2.6	2.7	..	1.3	1.1

Ffynhonnell: Cyfrifiad Ysgolion

- (a) Ym mis Ionawr bob blwyddyn. Yn mis Medi bob blwyddyn cyn 2013. Yn cynnwys ysgolion canol o 2013.
- (b) Ni chasglwyd data ym mis Medi 2012.
- (c) Caniateir i ddosbarthiadau babanod ac iau sydd ag un athro fod â mwy na 30 o blant o dan amgylchiadau penodol iawn. Gelwir y rhain yn eithriadau. Caiff y rhain eu diffinio yn yr Atodlen i Reoliadau Addysg (Maint Dosbarthiadau Babanod) (Cymru) 1998, a'u diwygiwyd gan Reoliadau Addysg (Maint Dosbarthiadau Babanod) (Cymru) (Diwygio) 2009. Nid yw'r categorïau eithriadau ar gyfer dosbarthiadau iau wedi eu gosod yn y rheoliadau ond fe'u defnyddiwyd fel rhan o'r casgliad data. Yn y tabl hwn, lle mae dosbarth y ceir mwy nag un athro yn nifer y disgyblion wedi'i rannu gan y nifer o athrawon sy'n penderfynu a yw'r maint yn fwy na 30.
- (d) Ond yn cynnwys dosbarthiadau hynny lle mae disgyblion sydd wedi cael eu derbyn fel eithriadau gwneud y maint dosbarth o fewn y terfyn cyfreithiol o 30 disgybl neu lai.
- (e) Dosbarthiadau o 31 neu fwy, ac eithrio dosbarthiadau mawr y rhai sy'n ymwneud mewn gweithgaredd eithriedig.
- (f) Yn cynnwys yr holl ddisgyblion mewn dosbarthiadau mawr, gan gynnwys y rhai â gweithgarwch eithriedig.

Absenoldeb drwy salwch athrawon

- 60 y cant o athrawon yn cymryd absenoldeb oherwydd salwch yn ystod 2013, o'i gymharu â 62 y cant yn ystod 2012.
- Mae'r nifer cyfartalog blyneddol o salwch-diwrnod fesul athro yn cymryd absenoldeb salwch yn 10 diwrnod.
- Cyfanswm y nifer o ddiwrnodau salwch yn 2013 oedd 177,334 – dros 10,000 o ddyddiau yn llai na 2012.

Tabl 19: Absenoldeb drwy salwch athrawon mewn ysgolion a gynhelir, Ionawr 1 – Rhagfyr 31 (a)

	2009	2010	2011	2012	2013
Athrawon yn cymryd cyfnod o absenoldeb drwy salwch (b):					
Athrawon llawn-amser:					
Nifer	15932	15647	14229	14343	13779
Canran	69	70	65	65	62
Athrawon rhan-amser:					
Nifer	2298	2762	2720	2861	2955
Canran	44	50	48	51	53
Cyfanswm yr athrawon:					
Nifer	18230	18409	16949	17204	16734
Canran	65	66	61	62	60
Nifer cyfartalog o ddyddiau a gollwyd oherwydd salwch:					
am bob athro a gymerodd gyfnod o seibiant salwch	13	11	13	11	10
am bob athro (holl athrawon llawn-amser)	9	8	8	7	6
Nifer cyfartalog o ddyddiau a gollwyd oherwydd salwch:					
am bob athro a gymerodd gyfnod o seibiant salwch	15	14	12	11	12
am bob athro (holl athrawon rhan-amser)	7	7	6	6	6
Nifer cyfartalog o ddyddiau a gollwyd oherwydd salwch:					
am bob athro a gymerodd gyfnod o seibiant salwch	13	12	13	11	11
am bob athro (holl athrawon)	8	8	8	7	6
Hyd y cyfnod o absenoldeb drwy salwch (dyddiau)					
Athrawon amser-llawn					
5 diwrnod neu lai	62140	58363	50083	52020	44666
rhwng 6 ac 20 diwrnod	43953	29067	36635	28719	23692
dros 20 diwrnod	95946	91075	94032	75447	72960
Cyfanswm (amser-llawn)	202038	178505	180750	156186	141318
Athrawon rhan-amser					
5 diwrnod neu lai	8186	10058	8498	8731	8962
rhwng 6 ac 20 diwrnod	7833	6537	8409	5772	5634
dros 20 diwrnod	18116	23251	15660	16688	21420
Cyfanswm (rhan-amser)	34136	39846	32567	31191	36016
Cyfanswm	236174	218350	213317	187377	177334

Ffynhonnell: Awdurdodau lleol

- (a) Absenoldeb drwy salwch (yn cynnwys absenoldeb di-dal) athrawon cymwysedig a rhai heb gymhwyster sydd ar gontractau parhaol neu gontractau o 1 mis neu fwy.
- (b) Cyfanswm athrawon, nid cyfanswm athrawon cyfwerth ag amser llawn.

Prif Bwyntiau Ynglŷn â'r Ansawdd

Cwmpas y data

Mae'r data yn y datganiad hwn yn cwmpasu'r holl ysgolion a gynhelir yng Nghymru yn ogystal ag ysgolion annibynnol. Mae'r data absenoldeb drwy salwch athrawon yn cwmpasu'r holl ysgolion a gynhelir yn unig.

Statws

Mae data'r ysgolion yn deillio o'r dychweliadau Cyfrifiad Ysgolion Blyneddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) a'r dychweliadau STATS1 a anfonir gan ysgolion sydd ar agor ar ddiwrnod y Cyfrifiad ym mis Ionawr bob blwyddyn. Caiff y dychweliadau eu hawdurdodi gan brifathrawon, a'u dilysu gan Awdurdodau Lleol. Mae'r data absenoldeb athrawon yn cael ei gasglu yn uniongyrchol o awdurdodau lleol pob mis Ionawr.

Amseroldeb

Mae'r data cyfrifiad yn y datganiad hwn yn dangos y sefyllfa ar Ddydd Mawrth 14 Ionawr 2014. Mae'r data absenoldeb athrawon yn cyfeirio at y flwyddyn galendr blaenorol.

Ffynhonnell y data

Cyfrifiad Ysgolion Blyneddol ar Lefel Disgyblion (CYBLD) / Cyfrifiad Ysgolion (Ffurflen STATS 1)

Mae CYBLD yn gasgliad data electronig o ddata ar lefel disgybl ac ysgol a ddarperir pob mis Ionawr gan bob ysgol a gynhelir. Mae ysgolion yn cofnodi data ar eu disgyblion a'u hysgol trwy gydol y flwyddyn yn eu meddalwedd System Gwybodaeth Rheoli (MIS). Mae'r data yn cael ei chyfuno i ffeil electronig CYBLD a'i gyrru i Gynulliad Cymru trwy DEWI, system rhannu data diogel ar y we, a ddatblygwyd gan Gynulliad Cymru. Mae DEWi yn dilysu'r data mewn nifer o ffyrdd er mwyn sicrhau data o ansawdd uchel ar gyfer creu polisi a chyllido.

Ers Ionawr 1994, mae ysgolion annibynnol yng Nghymru hefyd yn llenwi ffurflen STATS 1, a ddisodlodd Ffurflen 101A (ffurflen cyfrifiad ysgolion ar gyfer ysgolion annibynnol cyn Ionawr 1994).

Casglu data absenoldeb oherwydd salwch gan athrawon

Cesglir y wybodaeth hon yn uniongyrchol o awdurdodau lleol ym mis Ionawr bob blwyddyn. Mae'r data yn ymdrin â'r absenoldeb oherwydd salwch (gan gynnwys absenoldeb di-dâl) gan athrawon cymwysedig a rhai heb gymhwyster sydd ar gontractau parhaol neu gontractau o fwy nag 1 mis, yn ystod y flwyddyn galendr blaenorol.

Data Maint Dosbarthiadau: Cyfrifiad Ionawr 2013 PLASC oedd y tro cyntaf casglwyd data maint dosbarthiadau o ysgolion, gan ddisodli'r casgliad blyneddol awdurdodau lleol ym mis Medi. Dylid bod yn ofalus wrth gymharu data o'r ddau gasgliad. Mae'r canlynol yn bwyntiau i'w cadw mewn cof wrth gymharu'r data mwyaf diweddar gyda blyneddodd cynharach.

- Mae'r disgyblion yn gadael ac yn ymuno rhan o'r ffordd drwy'r flwyddyn academiaidd
- Mae data yn cael ei gasglu trwy'r system gwybodaeth rheoli ysgol yn hytrach na thaenlen a gwblhawyd gan awdurdod lleol
- Gall unrhyw dderbyniad o ddisgyblion ym mis Ionawr effeithio maint dosbarthiadau

Gall y data maint dosbarthiadau cynradd Medi terfynol ar gael yma:

[Maint Dobsarthiadau yn Ysgolion Cynradd, Medi 2011](#)

Diffiniadau

Cyferwerth ag amser llawn (FTE):

- Mae niferoedd disgyblion FTE yn cyfrif disgyblion rhan-amser fel 0.5
- Mae FTE athrawon rhan-amser yn dynodi gwasanaeth athrawon mewn oriau fel cyfran o wythnos ysgol: 32.5 awr ar gyfer ysgolion a gynhelir a 26 awr ar gyfer ysgolion annibynnol.

Cymarebau Disgybl Athro (CDA): cyfrifir y rhain o'r nifer o ddisgyblion FTE, wedi eu rhannu gan y nifer o athrawon FTE (prifathrawon, pennaeth dros dro, pennaeth cynorthwyol, dirprwyon ac athrawon cymwysedig eraill).

Prydau ysgol am ddim: Mae gan ddisgyblion sy'n gymwys i brydau ysgol am ddim os yw eu teuluoedd yn derbyn Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith sy'n seiliedig ar incwm neu Gymorth dan Ran VI o Ddeddf Mewnfudo a Lloches 1999 neu elfen gwarant Credyd Pensiwn y Wladwriaeth. Maent hefyd yn gymwys os yw eu rhieni yn derbyn Lwfans Cyflogaeth a Chymorth sy'n gysylltiedig ag incwm (IR). Mae Lwfans Cyflogaeth a Chymorth yn lwfans gyfrannol integredig ac yn gysylltiedig ag incwm ac, i hawl wyr newydd, mae wedi disodli Cymorth Analluogrwydd ac Incwm, lle caiff ei dalu ar sail analluogrwydd a salwch. Mae plant sy'n derbyn Cymhorthdal Incwm neu Lwfans Ceisio Gwaith sy'n seiliedig ar incwm yn eu rhinwedd eu hunain hefyd yn gymwys i dderbyn prydau ysgol am ddim. Mae plant lle mae eu teuluoedd yn derbyn Credyd Treth Plant, ar yr amod nad oes ganddynt hawl i Gredyd Treth Gwaith, a bod ganddynt incwm blyneddol, fel y'i asesir gan Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi nad yw'n fwy na £16,190, hefyd yn gymwys i brydau ysgol am ddim.

Anghenion addysgol arbennig: am fwy o wybodaeth, gwelir y [nodiadau canllaw](#).

Cefndir ethnig: gwelir y [nodiadau canllaw](#) am fwy o wybodaeth ar gategorïau a dulliau casglu data.

Ysgolion cyfrwng Cymraeg: fwy o wybodaeth, gwelir y nodiadau canllaw [nodiadau canllaw](#).

Talgrynnu: Mewn tablau lle mae ffigurau wedi eu talgrynnu i'r digid terfynol agosaf, gall fod anghysondeb ymddangosiadol rhwng cyfanswm yr eitemau cyfansoddol a'r cyfanswm a ddangosir.

Symbolau: Defnyddir y symbolau canlynol drwy'r datganiad:

- .. ddim ar gael
- . amherthnasol
- nid yw'r eitem ddata yn union 0, ond mae'n llai na 0.05.

Cymharedd: Datganiadau gwledydd eraill

Dyma'r data diweddaraf ar gyfer Lloegr:

[Schools, Pupils and their Characteristics, January 2014](#)

[School workforce in England: November 2013](#)

Mae'r Alban yn cyhoeddi eu data fel rhan o gyhoeddiad mwy ar ysgolion. Cyhoeddwyd eu data diweddaraf ar 11 Rhagfyr 2013:

[Summary Statistics for Schools in Scotland, No. 3 2013 Edition](#)

Mae'r Alban hefyd yn cyhoeddi data ar brydau am ddim mewn cyhoeddiad gwahanol. Cyhoeddwyd y data diweddaraf ar 25 Mehefin 2013:

[Summary statistics for attainment, leaver destinations and healthy living, No. 3: 2013 Edition](#)

Dyma'r data diweddaraf ar gyfer Gogledd Iwerddon, cyhoeddwyd ar 20 Mawrth 2013:

[Enrolments at schools and in funded pre-school education in Northern Ireland 2013/14 \(Revised\)](#)

Data cysylltiedig ar gyfer Cymru

Mae'r datganiad hwn yn dangos data terfynol ar lefel Cymru ar gyfer 2010-2014.

Mae'r data cyfrifiad diweddaraf i gael ei chyhoeddi, ar ffurf Datganiad Ystadegol Cyntaf:

[Canlyniadau'r Cyfrifiad Ysgolion, 2013](#), a gyhoeddwyd ar 11 Gorffennaf 2013.

Cyfrif Hawlwyr: Mae data diweddaraf ar y cyfrif hawl wyr ar gael drwy ddilyn y ddolen hon:

[Claimant count in Wales by age, year, measure and duration \(not seasonally adjusted\)](#)

Pwy yw prif ddefnyddwyr y data hwn?

Defnyddir yr ystadegau hyn o fewn a thu allan i Lywodraeth Cymru. Dyma rai o'r prif ddefnyddwyr:

- Gweinidogion a'r Gwasanaeth Ymchwil Aelodau o fewn Cynulliad Cenedlaethol Cymru;
- Yr Adran Addysg a Sgiliau o fewn Llywodraeth Cymru;
- Rhannau eraill o Lywodraeth Cymru;
- Y gymuned ymchwilio;
- Myfyrwyr, academyddion a phrifysgolion;
- Dinasyddion unigol a chwmnïau preifat.

Sut y defnyddir y data?

Defnyddir yr ystadegau hyn mewn amryw ffyrdd. Dyma ychydig o enghreifftiau:

- dyrannu adnoddau yn Setliad Cyllid Llywodraeth Leol Cymru a'r Gronfa Ysgolion Gwell;
- cyngor i Weinidogion;
- paciau data craidd addysg Cymru (a ddisodlodd Gronfa Ddata Genedlaethol y Disgyblion);
- cymariaethau a meincnodau awdurdodau lleol ac ysgolion;
- i hysbysu'r broses o wneud penderfyniadau o fewn polisiau addysg yng Nghymru, gan gynnwys ad-drefnu ysgolion;
- i hysbysu ESTYN yn ystod arolygiadau ysgolion;
- maes addysg Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru;
- fel sail at Fandio Ysgolion;
- i gynorthwyo ymchwil mewn i gyrhaeddiad addysgol.

Croesewir sylwadau ar gwmpas a chyflwyniad y datganiad hwn. Mae'r manylion cyswllt i'w gweld ar y dudalen flaen.